

ОБРАЗОВАНИЕ,

**НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ
В МИРЕ**

международный научный электронный журнал

*Выпуск журнала № 38
Часть-1_ Февраль -2024*

OPEN ACCESS

ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ

международный научный электронный журнал

Февраль - 2024 год

ЧАСТЬ - 1

Google
Scholar

JOURNALS
MASTER LIST

BO'LAJAK TARBIYACHI-PEDAGOGLAR KASBIY MOTIVATSIYASINI SHAKLLANTIRISHNING MAZMUNI VA TUZILMASI

*CHDPU "Maktabgacha ta'lim" fakulteti
dotsenti, p,f,f,d(PhD) Teshabayeva Zamira Sobirovna
CHDPU "Maktabgacha ta'lim" yo'nalishi
talabasi Abdullayeva Durdona Dilshod qizi*

Annotatsiya

Mazkur maqolada pedagogik oliy ta'lim muassasalarida maktabgacha ta'lim tizimi uchun sifatli kadrlarni tayyorlash, ta'limga bo'lgan ehtiyojdan kelib chiqib, sohaga oid malaka va kompetentsiyani rivojlantirishni ko'zda tutuvchi mazmunni tashkil etishning masalalari haqida bayon etiladi. Sharqning buyuk mutafakkirlari tomonidan inson hayoti va kamolotida kasb-hunarning ahamiyati borasida muhim mulohazalar bayon qilinadi.

Talabalar kasbiy motivatsiyasini shakllantirishning muhim omillari haqida ma'lumotlar keltiriladi.

Kalit so'zlar: pedagogik jarayon, tarbiyachi-pedagog, motiv, tamoyil, usul, omil, mustaqillik, maktabgacha ta'lim, rivojlantiruvchi, mehanizm, kasbiy, ko'nikma.

Oliy ta'lim tizimida o'quv jarayonini tashkil etishda talabalarning shaxsiy rivojlanish sifatlari va qiziqishlariga e'tibor qaratish muhim sanaladi. Bo'lajak tarbiyachi-pedagoglar kasbiy motivatsiyasini shakllantirish orqali pedagogik jarayonga tayyorlash ularda kasbiy kompetentsiya, kasbiy ko'nikma, malakalarning oshirilishiga erishiladi.

Bo'lajak tarbiyachi-pedagoglar kasbiy motivatsiyasini shakllantirishda ta'lim jarayonida turli xil o'zaro ta'sir ko'rsatish usullari, talabalarning shaxsiy moyilligi va layoqatini oshirishda professor-o'qituvchilardan pedagogik mahorat va tamoyillarga rioya qilish taqozo etiladi. Tamoyillarning muhim jihatlari talaba shaxsining ichki imkoniyatlarini ko'rsata olish, faolligini namoyon etish, ta'lim jarayonida shaxsiy ijodiy qarashlarini bildirish kabilarda namoyon bo'ladi. Talabalarda mazkur ko'nikmalarning shakllanishi kasbiy faoliyatga ijodiy yondashish, ta'lim muhitiga yangiliklarni tatbiq etish malakalarining egallashlarini kafolatlaydi. Ularda pedagogik faoliyatga ijodiy yondashuv hamda tarbiyalanuvchilar bilan samarali muloqotda bo'lish malakasi, o'zini-o'zi rivojlantirish imkoniyatlari yaratiladi.

Muammo yuzasidan o'tkazilgan tajriba-sinov ishlarida talabalar bilan "Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o'rgatish" o'quv modulini o'qitishda quyidagi tamoyillar asosida o'quv-tarbiyaviy faoliyat tashkil etildi:

• **1. Mustaqillik tamoyili.** Bunda talabalar o'zini-o'zi namoyon etishi hamda o'quv faoliyatini mustaqil tashkil etishiga sharoit yaratiladi. O'quv faoliyatini mazmunli amalga oshirish va topshiriqlarni belgilashda talabalarning takliflari, mustaqil fikrlashlari inobatga olinadi. Darsda erishilgan natija va yutuqlar o'qituvchi hamda talabalar bilan hamkorlikda tahlil qilinadi.

• **2. Rivojlantiruvchi tamoyil.** Bunda o'quv jarayonini muntazam o'zgartirib turish taqozo etiladi. Mashg'ulotni tashkiliy qismidan boshlab yakunigacha talabalarning xohish istaklari qondiriladi. Talabalar mavzuga oid muammolarni mustaqil ravishda hal etishlari va jarayonga o'z munosabatlarini bildishlari uchun pedagogik sharoit yaratiladi. Tamoyilning mohiyati shundaki, o'quv topshiriqlari qismlarga bo'linib, barchaga taqsimlanadi, hamkorlikdagi faoliyatdan, ijtimoiy harakat hamda mustaqil ravishda ichki harakatga o'tish amalga oshiriladi.

• **3. Hamkorlik tamoyili.** Bunda pedagogik jarayonda o'qituvchi va talabalarda tashabbuskorlik, ijodkorlikni namoyon ettirish ko'zda tutiladi. Shuningdek, bilim, ko'nikma va malaka, kompetentsiyalarni takomillashtirish, o'zaro birgalikdagi ta'limiy harakatlar amalga oshiriladi, hamkorlik strategiyasi takomillashtirib boriladi.

• **4. Rol ijro etish tamoyili.** Bunda o'qituvchi va talabalar belgilangan topshiriq, vazifalarni bajaradilar. Topshiriqlar davlat, jamiyat, ta'limni boshqaruvchi tashkilotlarning ijtimoiy talablariga asosan beriladi. O'qituvchi talabalar faoliyatining tashkilotchisi va rahbar rolini ijro etadi. Talabalar, o'z navbatida, o'qituvchi bergan topshiriqlarni ijodiy yondashgan holda bajaradilar.

• **5. Mas'uliyatni his etish tamoyili.** Bunda barcha talabalardan o'quv jarayonida nafaqat ularga qo'yilgan majburiyat, balki o'z xatti-harakatlari, faoliyat natijalari, berilgan topshiriqlarning bajarilishi bo'yicha hisobot talab qilinadi. Talabalar kasbiy mas'uliyat hissi hamda o'zlashtirgan bilim, ko'nikma va malakalarining shakllanganligi haqida ma'lumot beradilar.

• **6. Jamoaviylik tamoyili.** Bunda o'qituvchi va talabalar o'zaro birgalikda faoliyat yuritadilar. Barcha ishtirokchilar bir-birlariga yordam ko'rsatadilar, yuzaga kelgan qiyinchiliklarni birgalashib hal qiladilar. Talabalardan o'quv maqsadlarining muvaffaqiyatli kechishida bir-birlarini qo'llab-quvvatlash, qiziqishlari va intilishlarini namoyon etishda jamoaviy harakat qilishlari talab etiladi.

• **7. Psixologik qo'llab-quvvatlash tamoyili.** Bunda dars jarayonida sog'lom ruhiy muhitni yaratish orqali o'quv faoliyatining samarali bo'lishiga erishish nazarda tutiladi. Talabalar faoliyati ruhan qo'llab-quvvatlab turiladi. Past o'zlashtiruvchi talabalar faol talabalar bilan birlashtirilib, ularning faolligini oshirishga e'tibor qaratiladi. Auditoriyada ko'tarinki kayfiyat o'rnatilishi lozim bo'ladi.

• Sanab o'tilgan tamoyillar bo'lajak tarbiyachi-pedagoglarda kasbiy motivatsiyaning shakllanishida muhim ahamiyatga ega. Bo'lajak tarbiyachi-

pedagoglar kasbiy motivatsiyasini shakllantirish mazmuni bir qancha tarkibiy tuzilmadan iborat bo'lib, 2.1-jadvalda ifodalandi.

•2.1-jadval

•**Bo'lajak tarbiyachi-pedagoglar kasbiy motivatsiyasini shakllantirish mazmuni tarkibiy tuzilmalari**

• Motivatsion omillar	• kasbiy ehtiyoj, kasbiy faol bo'lish, • pedagogik faoliyatga moslashish; o'zidagi mavjud • tajribani bilimlar bilan boyitish; • hissiy barqarorlik.
• Kasbiy yo'nalganlik	• sabrlik, mehnat intizomini bilish, shaxsiy namuna, mehnatsevarlik, hamkorlik munosabatini o'rnatish, ota-onalar bilan hamkorlik, kasbiy burchi va majburiyatlari.
• Kasbiy faoliyat mazmunidan xabardorlik	• Maktabgacha ta'lim sohasiga doir me'yoriy hujjatlar bilan tanishish; o'quv-metodik adabiyotlarni o'rganish; pedagogika va bolalar psixologiyasidagi so'nggi yutuqlardan xabardor bo'lish; zamonaviy texnologiyalarni o'rganish.
• Kasbiy qiziqishlar	• bolalarni sevishtirish, ularni kuchi va imkoniyatiga ishonish; ilg'or ish tajribani o'rganish; o'z yutuqlarini namoyish etish;
• Ijodiy-refleksiv faoliyat	• ijodiy faoliyatni tashkil etish; o'z-o'zini baholash; kreativlik, o'zgaruvchi faoliyatini kuzatish va baholash.

Talabalarda kasbiy mahoratning shakllanishi ularning shaxsiy sifatlari va faoliyat tuzilishi bilan bevosita bog'liqdir. Bo'lg'usi tarbiyachi-pedagoglarni innovatsion faoliyatga tayyorlash kasbiy kompetentsiya, kasbiy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirish bilan amalga oshadi. Talabalarning kasbiy kompetentlik tarkibiga kasbiy sifatlari, individual xususiyatlar, kasbiy motivlar, qiziqish va moyillik kiradi. Bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy rivojlanishi kasbga sodiqlik va kasbiy tayyorgarlikdan boshlanadi

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Хурвалиева Т.Л. Maktabgacha ta'limda art-texnologiyalardan foydalanish. //Mug'allim ham yzluksiz bilimlendirio' ilimiy-metodikalyq jurnali.Nukus.2023,№1/1. P. 185-189.

2. Усова А. П. Обучение в детском саду / Под.ред. А. В. Запорожца. –3 еизд. Испр -М.: Просвещение, 1991. – 168 с

3.Абдуллаева, Д. Р., & Тешабаева, З. С. (2023). ТЕХНОЛОГИИ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ МОТИВАЦИИ У БУДУЩИХ ВОСПИТАТЕЛЕЙ-ПЕДАГОГОВ. QO 'QON UNIVERSITETI XAVARNOMASI, 714-717.

4. Содиқов Ҳамид Махмудович Бўлажак ўқитувчиларнинг коммуникатив-нутқ маданиятини ривожлантириш: пед.фан.фал.док. ...дисс. — Тошкент, 2020. – 234 б.

5.Teshabayeva, Z. S. (2021). PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE PRESCHOOL TEACHERS IN THE FIELD OF CONTEXTUAL LEARNING TECHNOLOGIES. Academic research in educational sciences, 2(2), 1360-1367.

6.Ibraimov, X., & Gaynazarova, G. (2023). THE CONTENT OF PREPARING STUDENTS FOR PROFESSIONAL ACTIVITY IN THE PROCESS OF INDIVIDUAL EDUCATION. Science and innovation, 2(B12), 330-333.

TABLE OF CONTENTS / ОГЛАВЛЕНИЯ / MUNDARIJA

№	The subject of the article / Тема статьи / Maqola mavzusi	Page / Страница / Sahifa
1	АКМЕОЛОГИК ЁНДАШУВ АСОСИДА БЎЛАЖАК ОФИЦЕРЛАРДА КОГНИТИВ КОМПЕТЕНТЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ТЕХНОЛОГИЯСИНИ ТАДҚИҚ ЭТИШ МАСАЛАЛАРИ	3
2	YOSHLARDA MA'NVIY-MADANIY BARKAMOLLIKNI SHAKLLANTIRISHDA IJTIMOY-GUMANITAR FANLARNING O'RNI	8
3	O'SMIRLIK DAVRIDAGI IJTIMOYILASHUVNING SHAXSIY RIVOJLANISH DINAMIKASI	12
4	INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR BOLALAR IQTIDOR DARAJASINI YUKSALTIRISHNING MUHIM OMILIDIR	18
5	O'SMIRLIK DAVRIDA XAVOTIRLANISH XUSUSIYATLARINI IJTIMOIY PSIXOLOGIK DETERMINANTLARI	22
6	BUXORO VILOYATI TUPROQ-IQLIM SHAROITIDA KARTOSHK EKINI HOSILDORLIGINING SAMARADORLIGI	26
7	ОЛИЙ ТАЪЛИМДА МАШҒУЛОТ МАЪЛУМОТЛАРИНИ ТАҲЛИЛ ҚИЛИШ, ТАҚҚОСЛАШ УСУЛЛАРИ ВА УЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ	30
8	ORGANLAR FAOLIYATINING NEYROIMMUNOENDOKRIN BOSHQARILUVI HAQIDA AYRIM MULOHAZALAR	38
9	ОЛИЙ ТАЪЛИМДА ИННОВАЦИОН ТАЪЛИМ ВОСИТАЛАРИ ВА УЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ	46
10	BOSHLANG'ICH TA'LIMDA ZAMONAVIY O'QITISH USULLARIDAN FOYDALANISH	52
11	FUNCTION AND CLASSIFICATION OF VEHICLE TRANSMISSIONS	56
12	STUDY OF THE GENERAL STRUCTURE OF THE ENGINE	60
13	STUDY OF THE STRUCTURE AND PRINCIPLE OF OPERATION OF THE ENGINE COOLING SYSTEM	65
14	SUBXONQULIXON TOMONIDAN OLIB BORILGAN TASHQI SIYOSAT (XIVA XONLIGI BILAN BO'LGAN MUNOSABATLAR)	69
15	AVTOMABILLAR SERVISI – AVTOMABILLARNI XIZMATGA QABUL QILISH	73
16	PROBLEMS AND SOLUTIONS IN WORKING PROBABILITY AND COMBINATORICS PROBLEMS	76
17	MUTAL BURXONOVNING “YORLARIM” VA “SARI KO'HI BALAND” XOR AKAPELLA ASARINING O'RNI	80
18	DIAGNOSTIKA VA DAVOLASHDA, ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING ROLI VA AHAMIYATI	85
19	SURUNKALI OBSTRUKTIV O'PKA KASALLIGINI DAVOLASHDA FITOTERAPIYANING SAMARADORLIGI	87

20	AVTOMOBIL SOHASIDA ELEKTR VA ELEKTRON JIHOZLARDAN FOYDALANISH	90
21	MAKTABGACHA TA'LIM TIZIMIDA STEAM TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	95
22	MAKTABGACHA TA'LIM YOSHIDAGI BOLALARNI SHAXSIY QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISH	99
23	MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA EMOTSIONAL RIVOJLANISHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	103
24	MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA SAHNALASHTIRISH FAOLIYATINING TAMOIYILLARI	108
25	BO'LAJAK TARBIYACHI-PEDAGOGLAR KASBIY MOTIVATSIYASINI SHAKLLANTIRISHNING MAZMUNI VA TUZILMASI	111
26	MATEMATIKA DARSINING TUZILISHI VA UNI TASHKIL QILISH METODIKASI	115
27	O'TKIR HOSHIMOVNING "IKKI ESHIK ORASI" ROMANIDA REAL HAYOT TARZI	118
28	ETNOGRAFIYANING FAN SIFATIDA TUTGAN O'RNI, BOSHQA SOHALARGA VA XALQNING SHAKLLANISHIDAGI O'RNI	121
29	ONA TILI DARSLARIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH	124
30	ADABIY NUTQ USHLUBLARI VA ULARNING ONA TILIDAGI O'RNI	127
31	O'ZBEK TILINING TARAQQIYOTI	131
32	VOCABULARY IS ESSENTIAL IN LEARNING LANGUAGE	133
33	ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КЛАСТЕРНОГО ПОДХОДА В ОБРАЗОВАНИИ ДОШКОЛЬНИКОВ ВО ВЗАИМОДЕЙСТВИИ СЕМЬИ И МАХАЛЛИ	137
34	PROBLEMS AND SOLUTIONS IN WORKING PROBABILITY AND COMBINATORICS PROBLEMS	141
35	ANEMIYA (KAMQONLIK) BILAN KURASHISH	145
36	NOMA'LUM SONNI TOPISHGA DOIR MISOL VA MASALALAR	148
37	ALALIYA VA AFAZIYANI BIR BIRIDAN FARQI	152
38	USE OF MODERN TEACHING TECHNOLOGIES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	158
39	QADIMGI BAQTRIYA DAVLATI	162
40	CHALLENGES AND STRATEGIES FOR TERMINOLOGICAL CLARITY IN COMPUTER LINGUISTICS	166

Напоминание! — Образование наука и инновационные идеи в мире || Авторы несут персональную ответственность за правильность цифр и данных в статьях и планах занятий, включенных в мировой научно-методический журнал, и за правильность приведенных цитат.

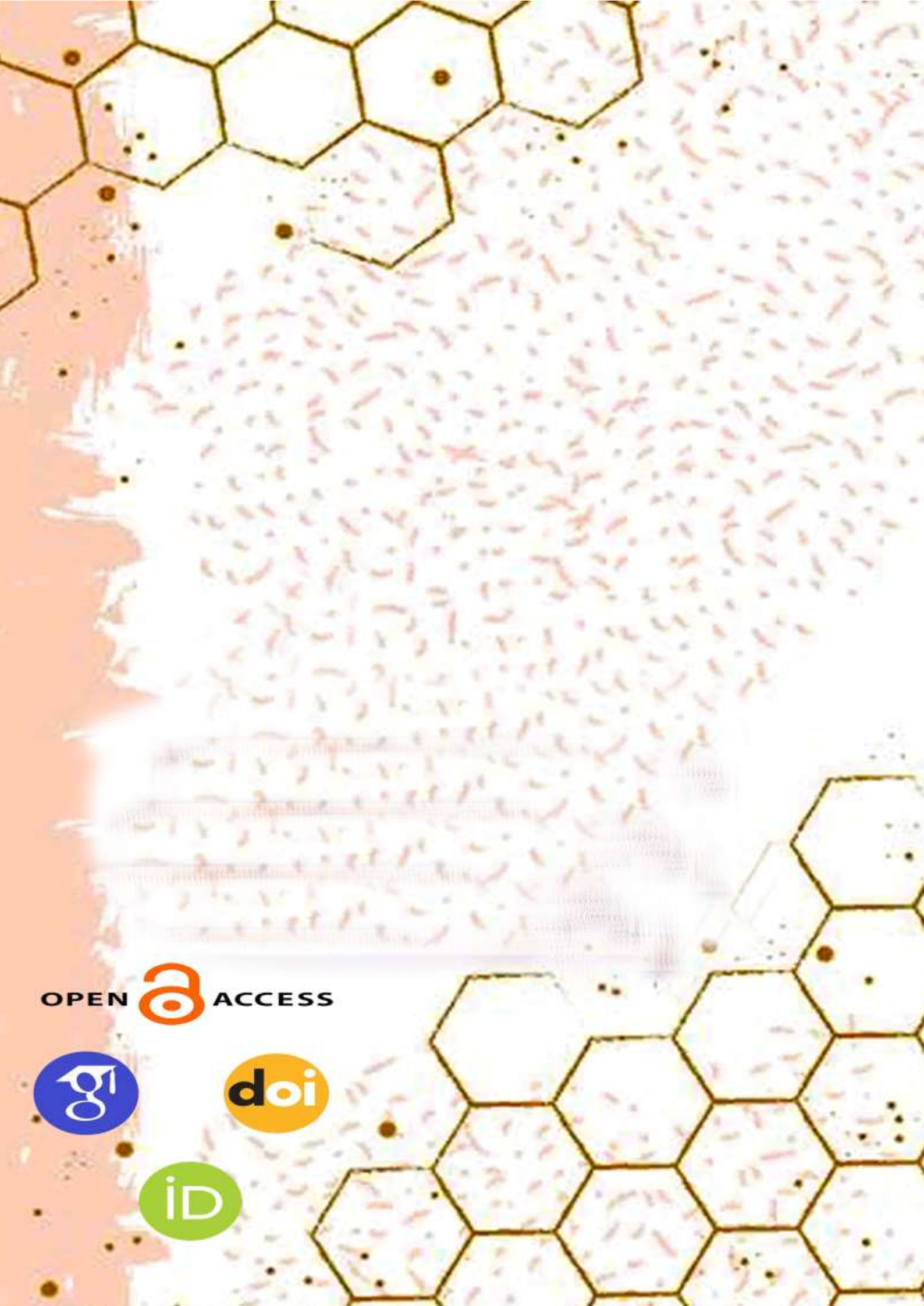
Главный редактор:
Семёнов Владимир Львович

Помощник редактора:
Абдурахманов Бобуржон

Подготовитель к публикации:
Халиков Тохирджон Шавкатжонович

— Образование наука и инновационные идеи в мире всемирный научно-методический журнал, 2023-г.

OPEN ACCESS

